

KLAGANDE

Socialnämnden i Härnösands kommun
871 80 Härnösand

MOTPART

[REDACTED]

Förvaltare: [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Härnösands dom den 1 november 2017 i mål nr
2260-17, se bilaga A

SAKEN

Bostad med särskild service

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Socialnämnden i Härnösands kommun yrkar att kammarrätten ska fastställa nämndens beslut och anför bl.a. följande. Den omständighet som ansågs utgöra kvalificeringsgrund för bostad med särskild service var att [REDACTED] var orolig sena kvällar, nätter och helger och därför behövde heldygnsomsorg i den meningen att hon med kort varsel skulle kunna få kontakt med personal. Sedan förvaltarskap anordnats för henne har alla sådana kontakter i stället skett med förvaltaren. Att det möjligen inte kan anses ingå i förvaltarens uppdrag att på ett mera omfattande sätt ge den hjälp och det stöd som behövs förändrar inte det faktum att detta är vad som faktiskt sker. Om förvaltaren väljer att upprätthålla kontakt med huvudmannen i större omfattning än vad som är arvodesgrundande är det förvaltarens eget val. Behovet är rent faktiskt tillgodosett på annat sätt.

Omständigheten att [REDACTED] inte längre tar emot det stöd som var en förutsättning för beviljande av insatsen är en sådan ändring som medför att återkallelseförbehållet aktiveras. Ett återkallelseförbehåll med anledning av ändrade förhållanden bör knyta nära an till förutsättningarna för bifall till en ansökan. Om [REDACTED] nu skulle ansöka om bostad med särskild service och förklara att hon inte önskar stöd och hjälp med sådant som hör till de basala hjälpområdena skulle insatsen inte beviljas.

[REDACTED] anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Förvaltarens förordnande innefattar att bevaka hennes rätt och förvalta hennes egendom. Det kan aldrig läggas på en förvaltare att finnas tillgänglig för att tillgodose behov av omsorg, stöttning och tillgång till personal dygnet runt. En förvaltares roll är att se till att huvudmannen har den hjälp som han eller hon behöver och att sköta ekonomin. Hennes hjälpbehov kvarstår och kan inte tillgodoses av en förvaltare.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

██████████ tillhör den personkrets som anges i 1 § 1. lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Genom beslut den 9 oktober 2015 beviljades hon insatsen bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9. LSS. Beslutet gällde tills vidare men var förenat med ett återkallelseförbehåll där det angavs att en ny prövning kommer att ske vid ändrade förhållanden. Uppföljning av beslutet skulle ske årligen.

Socialnämnden omprövade sitt beslut den 8 maj 2017 och fann att ██████████ inte längre hade rätt till insatsen. I beslutet anges att ██████████ inte längre tar emot hjälp och att hon inte vill bo kvar i serviceboendet.

Ett gynnande förvaltningsbeslut kan omprövas till den enskildes nackdel bl.a. om beslutet har försetts med ett återkallelseförbehåll (jfr rättsfallen RÅ 2000 ref. 16 och RÅ 2010 ref. 69). Frågan i målet är därmed om socialnämnden har haft grund för att ompröva sitt beslut på grund av ändrade förhållanden. Vid den prövningen saknar det betydelse om ██████████ nu skulle ha beviljats insatsen eller inte.

Utredningen i målet visar inte att ██████████ hjälpbehov har upphört eller förändrats sedan hon beviljades den aktuella insatsen. Att hon har varit avvisande till eller har avbokat det stöd som erbjudits henne vid boendet innebär inte i sig att hon inte längre är i behov av hjälp och stöd. Tvärtom har framkommit att hon har vänt sig till sin förvaltare för att få sådant stöd som hon tidigare har fått av boendepersonalen. Insatser enligt LSS ska vara varaktiga. Att ge stöd och hjälp av omsorgskaraktär kan inte anses ingå i förvaltarens uppdrag. Det kan inte heller förväntas att förvaltarens hjälp är något annat än tillfällig. Omständigheterna i målet visar därför inte att ██████████ hjälpbehov har ändrats eller att det numera tillgodoses på annat sätt.

Mot denna bakgrund finner kammarrätten att de omständigheter som låg till grund för beslutet att bevilja [REDACTED] bostad med särskild service alltjämt kvarstår. Socialnämnden har därmed inte haft rätt att ompröva sitt beslut. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Mats Törnered
kammarrättslagman
ordförande

Petra Ebbing
kammarrättsråd
referent

Esin Tubluk
tf. kammarrättsassessor

Sara Öhlund
kammarrättsfiskal
föredragande

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND****DOM**
2017-11-01
Meddelad i HärnösandMål nr
2260-17**KLAGANDE**

[REDACTED]

Förvaltare: [REDACTED]

MOTPARTSocialnämnden i Härnösands kommun
871 80 Härnösand**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Socialnämnden i Härnösands kommuns beslut den 8 maj 2017

SAKEN

Bostad med särskild service enligt lagen (1993:387) med stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver socialnämndens beslut.

Dok.Id 134229

Postadress Box 314 871 27 Härnösand	Besöksadress Backgränd 9	Telefon 0611-46 06 00 E-post: forvaltningsratteniharnosand@dom.se www.forvaltningsratteniharnosand.domstol.se	Telefax 0611-51 18 20	Expeditionstid måndag–fredag 08:00–16:00
--	------------------------------------	--	---------------------------------	---

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Socialnämnden i Härnösands kommun (socialnämnden) beslutade efter omprövning att [REDACTED] inte längre har rätt till insatsen boende med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 LSS. Som skäl för beslutet angavs i huvudsak följande. [REDACTED] omfattas av personkrets 1 enligt 1 § LSS. Hon har varit beviljad insatsen bostad med särskild service för vuxna i form av servicebostad sedan november 2015. Hon bor tillsammans med sin make som också är beviljad servicebostad. Paret har av sagt sig all hjälp och stöd från personal och meddelat att de ska flytta till Kramfors. [REDACTED] anser sig inte längre ha behov av hjälp i sin vardag och vill inte längre bo kvar i serviceboendet. Paret har sedan början av 2016 haft flertalet möten med personal, enhetschef, anhöriga, biståndshandläggare och förvaltare. Mötena har bland annat handlat om obetalda hyror samt hur personalen ska kunna hjälpa paret utifrån deras hjälpbehov. Mötena har inte gett något resultat. Med hänsyn till förändrade förhållanden, samt att insatser enligt LSS är frivilliga har [REDACTED] beslut omprövats. Hon bedöms inte längre ha rätt till den beviljade insatsen.

[REDACTED] förvaltare överklagar beslutet och anför i huvudsak följande. Det stämmer att [REDACTED] och hennes make vägrar att ta emot hjälp från personal och ha kontakt med biståndshandläggare m.m. De båda upplever det som jobbigt när de inte kommer överens med personalen. Det har gjorts många försök att få rätsida på detta, men det har inte lyckats. Däremot har [REDACTED] hjälpbehov inte ändrats eller minskats. Det är konstaterat att hennes lindriga utvecklingsstörning är livslång och därmed kommer det alltid att finnas ett hjälpbehov, även om man avsäger sig hjälpen på grund av att det finns motsättningar med personal och andra brukare. Hon har fortfarande behov av att bo i en LSS-bostad. [REDACTED] är medveten om att insatsen är frivillig och hon vill bara flytta för att få hjälp av personal igen, eller åtminstone få individstöd. [REDACTED] och hennes make vill flytta för att få en ny start. Hon är väldigt orolig över hur en flytt ska gå till. Det

skulle betyda mycket för henne om hon fick en garanti på att man kan genomföra ett bostadsbyte i lugn och ro. Det är socialförvaltningen som är ytterst ansvarig för att hitta en lösning när det gäller personer med funktionshinder.

Socialnämnden anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser

LSS innehåller bestämmelser om insatser för särskilt stöd och service åt personer med bl.a. utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd (personkrets) (1 § 1 LSS).

Insatserna för särskild stöd och service är bl.a. bostad med särskild service för vuxna eller annan anpassad bostad för vuxna (9 § 9 LSS).

Förvaltningsrättens bedömning

Det överklagade beslutet avser en ändring av ett gynnande beslut genom vilket [REDACTED] beviljats en insats enligt 9 § 9 LSS i form av bostad med särskild service för vuxna. Gynnande förvaltningsbeslut kan som huvudregel inte omprövas och ändras till den enskildes nackdel. Gynnande beslut kan dock i undantagsfall ändras, t.ex. om beslutet försetts med ett återkallelseförbehåll (se Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2000 ref. 16).

[REDACTED] beviljades den aktuella insatsen i november 2015 eftersom hon ansågs tillhöra personkrets 1 enligt 1 § LSS och behövde mycket stöttning i vardagen. I beslutet angavs att en ny prövning kunde komma att ske vid ändrade förhållanden. Denna formulering är enligt förvaltningsrättens mening att betrakta som ett återkallelseförbehåll.

Det är socialnämnden som ska visa att förutsättningarna för omprövning av beslutet om insatsen är uppfyllda, dvs. att de förhållanden som låg till grund för beslutet har förändrats (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom den 6 juli 2017 i mål nr 6012-16).

Av utredningen i målet framgår att [REDACTED] alltjämt tillhör personkrets 1 enligt 1 § LSS. Det har i utredningen inte framkommit några uppgifter om att [REDACTED] behov av stöttning i vardagen skulle ha upphört. Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att de förhållanden som låg till grund för det nu omprövade beslutet om insats enligt LSS kvarstår. Förutsättningar för omprövning av beslutet om insats enligt LSS är därmed inte uppfyllda. Vad socialnämnden anfört om att [REDACTED] har av sagt sig hjälp från personalen på boendet och att hon meddelat att hon avser att flytta förändrar inte förvaltningsrättens bedömning. Socialnämnden har således saknat skäl att besluta att [REDACTED] insats enligt 9 § 9 LSS ska upphöra. Socialnämndens beslut ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C).

Ingela Berggren
rådman

I avgörandet har även nämndemännen Maria Antonic, Katarina Söderlind och Yngve Tyni deltagit. Målet har föredragits av förvaltningsrättsnotarien Anton Larsson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.